

jauvertasso, «la grande ciguè», Sauvages, *-erdassa* Alibert, l. c., cf. Pezenàs *jaubertino* «ciguè»; *giveriassa* ross., *-vernassa*; també a l'Alt Pall. *gülibertases* són una planta metzinosa (Farrera, 1933). *Julivertada* [OPou: «POTATGES: suc per untar lo pa --- mostalla --- *julivertada*: petroselinatum; pebrada --- eruga ---», *TbPu.*, 192]; *jolivertada* a Albaida (Valor). *Julivertera*. + *Juliverda* (*gülivèrda*) me l'ensenyen com una planta semblant a la croca (Sumacàrcer, Benigànim, 1962), però en el Priorat havia sentit *gülivárda*: crec que és el mateix que l'Olivarda, i que en realitat no és derivat de *julivert* sinó que tot resulta d'encreuaments entre els dos noms.

¹ NCL. II, 140.22; probablement bisfíl·lab, no pas *jüvert*. — 2 Adhuc en escrits: «*jolibert*: peregil», Sanelo (7r); la cobla tòpica diu: «les xurretes del Villar / al cresòl dihuen candil; / a la finestra, ventana, / y al *jolivèrt*, peregil», MGadea (*T. del Xè* I, 128). No obstant —m'adverteix J. G. M.— fins al Villar del Arzobispo s'estén *chulivert*. — 3 La traducció «genevrier» és evidentment errònia (com ja veu el PSW) i segurament també els tres pals de *ni* estan mal llegits per *uu* o *ui*: doncs, *junvert* o *juivert*. No existeixen enlloc les formes *juelbberd* / *jolbverd* que proposaria adoptar L. Alibert (*Gram. Occitana* II, 195): meres suposicions arbitràries d'a priori etimològic... o pseudo-etimològic!

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *jullós*, *jullada*, *juller*, *enjullar*, *enjullat*, *joligroc*, *juliblanç*, *juliblaui*, *giriblaui*, *junibell*, *genivell*, *julivell*, *julivert*, *juivert*, *julvert*, *juavert*, *juavert*, *juieverd*, *juvert*, *givert*, *gilvert*, *jalvert*, *jauvert*, *jolvert*, *junvert*, *lulo*, *juvertassa*, *juverdassa*, *giuertassa*, *givernassa*, *julivertasses*, *juvertada*, *jolivertada*, *julivertera*, *juliverda*, *julivarda*.

Jullós, V. *jull* Jum dial., V. *llom*

JUMEL, del fr. *jumel* id., nom que se li donà perquè un industrial francès d'aquest nom n'introduí la llavor a Egipte. □ 1.^a doc.: DOrt.; BDC XVII, 29; Sachs-Villatte (S. XIX, ed. 1905); FEW v, 63.

Jumens, *jumenser*, *jumenseria*, V. *gemegar* *Jument*, *jumenta*, V. *junyir* *Junc*, *junça*, *juncàcies*, *juncar*, V. *jonc* *Juncada*, *junciforme*, V. *jonc* *Junclà*, V. *xucla* *Juncós*, V. *jonc*

JUNGLA, pres de l'angl. *jungle* (pron. ǰʌŋgl) [segle XVIII] i aquest del hindi i marathi *jāngal*, pròpiament 'ermot', 'garriga', que provenen del scr. *janḡalah* 'sec', 'terra seca, deserta'. □ 1.^a doc.: 1890 (AlcM); el llibre de Kipling (1894) traduït c. 1920; DFa.

Júnior, V. *jove* *Juniper*, V. *ginebre* *Junivell*, V. *julivell* (JULL) *Junquer*, *junquera*, *junquet*, *-eta*, *junsa*, V. *jonc* *Junt*, *junta*, *juntament*, *juntar*, *juntera*, *juntora*, *juntura*, V. *junyir*

JUNY, del ll. *jūnius* id. □ 1.^a doc.: orígens (*Cost. Tort.* etc.). V. també les cites i consideracions consignades a JULIOL.

JUNYIR, 'ajuntar', 'ajuntar sota un jou', del llatí *jūngere* id. □ 1.^a doc.: orígens, S. XIII (*VidesR*, Jaume I, Llull, *Consolat*).

Amb el significat abstracte de 'ajuntar' el trobem ja en Llull. També des d'aquell temps el tenim en les seves accs. més especials. Poc difereix d'aquella, si no és en la construcció, que és absoluta, la d'"afegir un suplement al sou d'un servidor", que degué ser usual en el nostre antic dret mercantil i marítim: «Si senyor de nau pren altre viatge --- e'l mariner no y vol anar, lo senyor no'l ne pot forçar, salvant que <posat que> sia en loc que trobe mariners; mas si no'n trobava, ha-los a fer a *juncta* al viatge: enaxí com sia conegut, per lo senyor e per lo notxer e per lo scrivà, de *junyir*, segons que l'hom valrà més en aquell <viatge> que en l'altre», *Consolat* (§ 105, Pard., p. 138) (cf. infra, *junta*).

Ja tenim llavors l'acc. més divulgada: la de 'junyir els bous (etc.) amb jou', única que han conservat el cast. *uncir* i port. *jungir*, del mateix origen: «Sancta Theodora --- s talà los seus pèls e vestí-sse los vestirs de son marit, e anà-sse'n en un monestir; e demanà als monges que --- la reseberen per monge e --- fé tots los oficis del monestir umilment ---; e l'abat --- manà-li que *juncés* los bous e que portés de l'oli de la ciutat ---», *VidesR*, 136r2 (*junsés* ms. B, trad. ll. *jungeret*, 398.3), interessant forma arcaica de la conjugació, en el Subj. Impf., fidel encara al tema de perfet llatí *junxisset* (cf. *VidesR*, morfologia, vol. I, p. 60).

Molt típica del cat. antic, i pertanyent-li especialment, l'acc. 'justar, fer armes un contra l'altre dos cavallers' en la qual va acompanyada de l'abstracte femení *junta*: «Arremiren *juntas* dos cavallers sarraïns a dos altres nostres quals-se-voia, de la ost, e --- Exemen Pereç de Teraçona --- demanàns que li donàssem aquella *junta* --- e *junyí* ab lo sarraí, e'l sarraý enderrocà'l e --- exí Raiç Abulphamanlet ab aquel sarraý qui havia *junyit* ---», Jaume I (§§ 273-4, Ag., pàgines 311-2); «una polida --- / gentil burgesa / --- / hon jo *junyí* / e lo guanyí / a sa requesta, / me mostrà festa / ---», «en casa mia / si no hi *junyien* / o no corrien / toros per festa, / cascuna sesta / fins llums enceses, / moltes enteses / —o s'ho cuydaven— / --- / s'hi ajustaven / ---», JRoig (*Spill*, 1519, 2819); «en aquelles festes --- fon publicat per los --- herauts, qual se vulla que volgués *junyir* ab armes reals o ab armes de guerra, fossen los ferros de les armes --- molt encerades ---», JoMartorell (Ag. I, 128, cap. 45); i era encara ben usual en la segona meitat del S. xv (doc. de 1458 en *Ardits* II, 295).

⁵⁵ En un altra acc. el mot es presenta amb la mateixa innovació semàntica que l'it. *giungere* 'arribar', que en català sol aparèixer en passat indefinit ésser *junt*: «si --- la nau o leny serà aquí *junt* aon devia carregar ---», *Consolat* (§ 40, Pard., p. 86; també § 53, ⁶⁰ p. 102 i passim en tota l'obra); l'*InvLC* cita «après